

Cât de credibil este scenariul unei creșteri economice de 4% în 2020

O creștere economică de 4% a Produsului Intern Brut (PIB) în 2020 este optimista în condițiile în care economia decelerează, cererea externă este încă slabă, iar cheltuielile bugetare se afla deja la un record al ultimilor zece ani, considera analiștii chestionați de MEDIAFAX.

Institutul Național de Statistică (INS) a confirmat joi că ritmul de creștere economică a decelerat în trimestrul al treilea din 2019 la 0,6% trimestru/trimestru și la 3,0% an/an, aceasta fiind cea mai slabă dinamică anuală din 2014.

Datele INS evidențiază pe de o parte că investițiile productive au accelerat la 23,9% an/an, cel mai bun ritm din trimestrul al doilea din 2008, în timp ce pe de altă parte consumul populației a decelerat la 4,2% an/an în trimestrul al treilea, cea mai slabă dinamică din trimestrul al patrulea din 2013, evoluție survenită în pofida climatului pozitiv din piața muncii.

"Această evoluție (n.r. a consumului) exprimă creșterea gradului de prudență la nivelul populației și confirmă maturitatea ciclului economic post-criză", scrie joi Andrei Radulescu, director analiză macroeconomică la Banca Transilvania.

Radulescu evidențiază într-un raport că cererea externă netă a avut o contribuție negativă la ritmul anual de creștere al PIB în trimestrul trei de 1,6%, dat fiind că importurile au accelerat la 7,5% an/an, ritm superior dinamicii exporturilor care au urcat cu 3,7% an/an.

În condițiile în care economia internă a înregistrat, per ansamblu, un avans de 4% în primele nouă luni ale anului față de primele nouă luni din 2018, analistul Aurelian Dochia consideră că cifrele nu sunt surprinzătoare.

"De când s-au publicat primele prognoze am spus că ideea de creștere cu 5,5% pe care s-a bazat bugetul pe 2019 era excesiv de optimist, iar 4% cât se înregistrează acum spre sfârșitul anului este în intervalul pe care majoritatea prognozelor mergeau pentru România, inclusiv cele ale organismelor internaționale, între 4% și 4,5%. Deci ne încadram în țintele acestea mai realiste", spune analistul.

Acesta consideră că situația internă pentru 2020 depinde foarte mult de ceea ce se întâmplă în Europa, "unde lucrurile sunt oarecum pe muchie de cuțit".

"A existat o perioadă în care predomina teama de recesiune, toată lumea se uita cu îngrijorare la economia Germaniei, care e clar că a dat semne de încetinire puternică în a doua jumătate a anului. Dacă această încetinire devine o recesiune în ultima parte a anului asta și 2020 probabil că toată Europa va rămâne la un ritm de creștere foarte scăzut, iar România nu poate fi scutită de consecințele unui asemenea ritm", arată Dochia, care spune că în ultima vreme au existat perspective mai optimiste asupra economiei globale, însă în condițiile în care se vorbește despre noi amenințări cu taxe vamale la nivel internațional, incertitudine care a apăsător pe economia europeană și a celei germane, este foarte probabil că Europa să sufere și să aibă o dinamică economică foarte scăzută în anul următor.

"Acest război comercial nu prea da semne că se va potoli. În aceste condiții cred că nu ar fi realist pentru România să sperăm la creșteri de 4%. Probabil că undeva sub 4%. Am văzut chiar și prognoze de 2,8%, dar cred că ar putea să fie undeva spre 4% creșterea în 2020, dar depinzând foarte mult de ceea ce se întâmplă în exterior pentru că pe plan intern nu se mai pot lua măsuri de stimulare a economiei cum am văzut în anii trecuți, acele creșteri de venituri și reduceri de impozite și taxe. Dimpotrivă, din acest punct de vedere 2020 este un an mai degrabă îngrijorător și am văzut că Guvernul promite că se respectă toate proiectele de adoptare a creșterilor de salarii și pensii prevăzute în programul anterior al PSD, dar dificultățile bugetare vor fi foarte mari și din punctul asta de

vedere vor exista constrângeri", punctează Aurelian Dochia.

OECD ofera dintre cele mai pesimiste prognoze pentru economia României în 2020, estimând ca ritmul de crestere al economiei României va încetini la 3,2% pentru a reaccelera la 3,7% în 2021.

"În timp ce salariile vor reveni la creșteri de o singură cifră, consumul privat este așteptat să rămână robust. Deficitul comercial va crește în continuare din cauza cererii externe slabe și a competitivității scăzute a preturilor. Creșterea investițiilor va rămâne la un ritm moderat, sprijinită de o absorbție mai mare a fondurilor europene", arată OECD în prognoza de toamnă.

Reducerea cheltuielilor bugetare și stimularea cheltuielilor sectorului privat prin eliminarea unor taxe precum cele din OUG 114/2018 și supraciză la carburanți ar putea fi o strategie economică a Guvernului PNL și o mișcare într-o direcție mai necesară, însă acestea nu vor putea produce efecte foarte rapide pentru creșterea economică, în cazul în care o restructurare a cheltuielilor chiar se realizează, consideră Aurelian Dochia.

"În primul rând e foarte greu să impui, mai ales într-un an electoral, o restrângere a cheltuielilor bugetare sau o revizuire a numărului de posturi prin diferite ministere. Toate încercările anterioare stim bine au eșuat într-un fel sau altul, fie că au durat prea mult, fie că s-au schimbat tinte pe parcurs. Se fac tot felul de analize, argumentări, intervin sindicatele, există discuții nesfârșite... Iar impactul pe care l-ar avea abrogarea OUG 114/2018 este pozitiv, dar nu de o anvergură care să compenseze ceilalți factori negativi care vor acționa", spune analistul.

Acesta continuă notând că este probabil ca construcțiile să fie afectate de programul de investiții de anul viitor al Guvernului, care nu este de așteptat să fie foarte generos din cauza constrângerilor bugetare. Important pentru construcții este că tendința puternică de creștere a lucrărilor să continue, spune Dochia.

"Investițiile private sunt probabil ținute în frâu, într-o atmosferă de relativă incertitudine. Chiar dacă anul asta a fost un an mai bun pentru construcții, ar fi bine macar pentru anul viitor să se pastreze trendul și să nu apară vreo tendință de a face un pas înapoi".

În ceea ce privește cursul de schimb euro/leu, Dochia notează că sunt tot mai multe analize care merg pe ideea că se va îndrepta cursul spre 4,85 lei pentru un euro spre sfârșitul anului 2020 și că BNR nu-și permite cheltuirea rezervei pe apărarea leului pe termen lung în condițiile în care există dezechilibre externe mari ce nu pot fi gestionate de banca centrală.

"Eu cred că banca națională încearcă să țină lucrurile în frâu, dar evident că ea este limitată în capacitatea de intervenție pentru că vedem că pierde din rezerve, în ultima lună a pierdut 1 miliard de euro din rezerve, deci nu poate să lupte foarte mult timp împotriva tendinței de depreciere a leului. Poate cel mult să o tempereze și să o facă să se prelungească ceva mai mult. Dar asta nu-și permite, să-și cheltuiască rezervele pe apărarea monedei în condițiile în care există dezechilibrele astea de balanță comercială, de buget public, care sunt factori fundamentali care nu pot fi gestionați de banca națională", spune Dochia.

La rândul său, profesorul Mircea Cosea este de părere că economiei îi este dificil să crească cu 4% în contextul în care în acest an avansează deja în acest ritm cu un deficit bugetar de aproape 4,5% din PIB. Cosea consideră că produsul intern brut va crește cu circa 3% în 2020, o presiune negativă fiind balanța deficitară a comerțului care are aporturi negative la construcția PIB.

"Mi se pare că pentru 2020 vom fi în jur de 3%, în cel mai bun caz peste 3% și dacă ar fi așa ar fi bine. Pentru că sunt câțiva factori care arată că nu putem menține acest ritm de creștere de 4%-4,5% sau chiar 5% din PIB cât era prognozat pentru că apar niste lucruri foarte clare. Și anume efectul negativ al deficitului balanței comerciale, un deficit mare, care apasă pe leu, iar importurile nu pot fi contrabalansate prin export pentru că industria, care este

profilata în mare parte pe echipament auto, nu are comenzi din partea tarilor mari producatoare din Occident pentru ca exista un element de recesiune în acest domeniu ca urmare a razboiului comercial. Exista o incapacitate a economiei românești de a spori oferta pe piata pentru produsele de prima necesitate, în principal agroalimentare, ca urmare a creșterii cererii. Deci deocamdata nu vad nicio posibilitate sa mentina un ritm de crestere de 4%", arata Cosea.

Acesta mentioneaza ca eliminarea supraaccizei la carburanti este de apreciat pentru ca a fost introdusa cu o justificare mincinoasa, anume ca banii vor fi folositi pentru infrastructura. Mircea Cosea mai arata ca reducerea taxelor din aceasta perioada se face pentru încurajarea mediului de afaceri si în principal a consumului productiv si ca reducerea preturilor la carburanti este posibil sa se vada pe întreg lantul de produse.

"Supraacciza a adus prejudicii foarte importante ramurii transportatorilor care aduce foarte multi bani la buget. În ce masura va scadea pretul la carburanti ramâne de vazut, dar daca se va reduce am putea sa avem reduceri pe tot lantul pâna la legatura de marar. Dar sunt sceptic în privinta asta pentru ca în România, toate reducerile de taxe, si ma gândesc la (reducerea) TVA pentru panificatie de exemplu, nu au dus reduceri la preturi. (...) Reducerea taxelor se face pentru încurajarea mediului de afaceri si în principal a consumului productiv. Dar e drum lung de aici si pâna la stimularea mediului de afaceri, iar eliminarea acestei taxe nu este înca bine clarificata în functie de directivele Uniunii Europene. Accizarea s-a redus mai mult decât trebuia deci va urma o negociere. Sa vedem ce se va întâmpla la Bruxelles în legatura cu asta. Dar, teoretic, masura stimuleaza activitatea transportatorilor care deocamdata aduce beneficii bugetului statului si creșterii economice", arata Cosea.

El mai scoate în evidenta o problema structurala a industriei nationale pe termen mediu si lung si implicit nevoia de tranzitie de la producerea de piese auto pentru marii producatori de afara: "Industria va avea în permanenta în anii viitori probleme, pâna în momentul în care noi nu vom diversifica industria în sensul eliminarii macar partiale a dependentei fata de industria auto, vom avea probleme. Pentru ca industria auto este în recesiune în Europa si apare înca un lucru destul de complicat aici pentru ca noi suntem specializati pe productia de echipamente auto cu motor termic, ori Europa începe sa produca electric. Și aici, în timp, comenzile fata de industria româna scad pentru ca nu mai exista productie. Sigur ca nu este (un proces) imediat, este un proces de durata, dar e la început si daca noi nu îl apreciem ca atare si luam masuri de diversificare si modernizare vom suferi în viitor".

În ceea ce priveste scenariul macroeconomic central al Bancii Transilvania, Andrei Radulescu noteaza ca asteptarile sunt pentru accelerarea ritmului de crestere economica a României de la 4% în 2018 la 4,2% în 2019, evolutie survenita pe fondul redinamizarii investitiilor productive si ameliorarii consumului privat.

Pe de alta parte, arata Radulescu, dinamica anuala a PIB ar putea decelera la 3,1% în 2020, ca urmare a evolutiei sub potential din zona euro si rebalansarii politicii economice interne, necesara pentru ajustarea deficitelor gemene", ceea ce se traduce inclusiv într-o ameliorare a cheltuielilor bugetare.